

Nemzetközi sportrendezvények turisztikai és gazdasági hatásainak vizsgálata a 2016-os labdarúgó-Eb és a 2017-es FINA-vb példáján

A sport és a turizmus együttes hatása a gazdaságra nem elhanyagolható tényező – különösen fontosak ebből a szempontból a világversenyek. A sportesemények nemcsak gazdaságélénkítő hatással bírnak, de hosszú távon nagyban hozzájárulnak egy ország imázsának javulásához, kultúrájának népszerűsítéséhez, valamint infrastrukturális beruházásokat is indukálnak.

A sportesemények gazdasági hatásainak strukturált bemutatása után a kutatás a 2017-es FINA-világbajnokság előzetes (esetenként csupán becsült) adatait elemzi, az adott időszak fontosságát, eredményeit egy kiválasztott szálloda fő mérőszámaival illusztrálja. Ezt követően a világ egyik legnépszerűbb sporteseményét, a 2016-os labdarúgó-Eb-t tárgyalja az előzetes becslések és a tényleges eredmények összehasonlításának módszerével. A tanulmány a két elemzett esemény összehasonlításával zárul.

A sportesemények hatásainak vizsgálata

A hivatásos sport és annak „médiaképes” ágazatai a szórakoztatóipar részévé váltak, annak sajátos szektoraként értelmezhetők (András 2011). A globalizációt üzleti szempontból értelmezve: a hivatásos sportágakban működő vállalatok vezetői döntéseiknél az egész világon adódó lehetőségeket mérlegelik – az egész világ lehetőségeiben gondolkodnak.

Népszerűségüknek, médiaképességüknek köszönhetően a nemzetközi sportesemények médiaközvetítéseket generálnak, globálissá teszik a fogyasztói piacot, s eljutnak a világ minden tájára. Mindez a különféle vállalkozásoknak is lehetőséget nyújt a terjeszkedésre, ezért a jelentősebb rendezvények komoly kampányértékkel is bírnak.

¹ Irmay Krisztián a BGE KVIK hallgatója (irmaikrisztian1@gmail.com).

A szerző köszönetét fejezi ki az EMMI Új Nemzeti Kiválósági Programja keretében kapott ösztöndíj-támogatásért.

Jó példa erre a piacvezető márkák megjelenése a világ- és Európa-bajnokságokon, ami sokszor már kifejezetten csak presztízsértékkel bír.

A hivatásos sport globalizációval és versenyképességgel való kapcsolata számottevő, a sportesemények hatásai épp a sport globális gazdasági beágyazottsága miatt annyira kiterjedtek, hogy – az előkészületek óriási költségei ellenére – a pályázó országok versenyeznek a rendezés lehetőségéért. A nagy nemzetközi sporteseményeknek nem csupán önmagukban van pozitív hatásuk a rendező város, térség vagy ország gazdaságára, hanem jelentős mértékben hozzájárulhatnak a rendező térség hosszabb távú versenyképességéhez (András–Kozma 2014).

A hivatásos sport központi termékét a különböző sportrendezvények, sportesemények jelentik. Egy-egy nemzetközi szintű sportrendezvény (olimpia, világbajnokság, Bajnokok Ligája-döntő) sportgazdaságtani szempontból hatást gyakorol a hivatásos sport összes piacára (András 2004).

A rendezvények hatásait – amelyek korántsem csupán gazdasági jellegűek – három csoportra tudjuk bontani: a rendezvényt megelőző, megvalósulásakor fellépő és rendezvény után bekövetkező hatásokat különböztethetünk meg. Az időbeliséget tekintve megfigyelhetők rövid és hosszú távon érvényesülő hatások (Preuss 2004; András–Kozma 2014).

A rendezvény előtti időszakban a legnagyobb hatást a létesítmény- és infrastruktúra-fejlesztés eredményezi. A stadionok, pályák, terek esetleges hiánya kormányzati intézkedéssel pótolható a rendezvény lebonyolítása előtt, ami hatással van az építőipar bevételeire, illetve munkahelyeket teremt. A rendezvények lebonyolításakor a közvetlen fogyasztás emelkedik meg, amely a turisztikai mérőszámokra is hatással van – főként szállodákból, ételmisszerből, szolgáltatásokból származó bevételeket jelent. Ez rövid és hosszú távon is hatással lehet egy település vagy régió jövőképre, pozitív megítélésére, az országimázsra. A nemzetközi sportrendezvények új fejlesztő erőt jelenthetnek a város/ország életében (Bene 2017).

Albers (2004) szerint a hatások három fajtáját (társadalmi, gazdasági, környezeti) különböztethetjük meg. Környezeti hatás például a hulladékok termelődése és kezelése. Társadalmi hatás egy adott térség kultúrájának változása, az ottani lakosok érdeklődési körének kitágulása. Megjelennek olyan nem gazdasági jellegű hatások is, amelyek közvetett módon hatást gyakorolnak a rendező ország/város gazdaságára. Például a rendező ország lakosságát egy sportrendezvény aktívabb sportolásra ösztönzi, ami hosszú távon az egészségügyi költségek csökkenéséhez is vezethet. Politikai hatások is megfigyelhetők, hiszen a létrejött kapcsolatok befolyásolhatják az ország külkereskedelmi tevékenységét, illetve a beruházások megvalósításához országon belüli politikai

egyértékes is szükséges (András–Máté 2016a). A legnagyobb sportrendezvények nem a profitabilitásuk/rentabilitásuk miatt népszerűek: az országok hosszú távú presztízs-hatások és előnyök reményében pályáznak.

A FINA budapesti világbajnokságának hatásai

A 2017. július 14. és 30. között megrendezett „vizes világbajnokság” remek lehetőséget nyújtott Magyarországnak népszerűsítéséhez és infrastruktúrájának fejlesztéséhez. Az esemény helyszínei Budapest és Balatonfüred voltak. A Magyar Turisztikai Ügynekség hatásvizsgálatot is végzett a külföldiek körében (MTÜ 2017). Az adatfelvétel a megkérdezés módszerével, angol és német nyelven történt, a minta elemszáma 800 fő volt.

A Magyarországról kialakult imázs kimagaslóan jó, a látogatók felének pozitívan változott az országról alkotott képe. A külföldiek 67%-a a rendezvény miatt látogatott az országba, és az egyébként jellemzőnél jóval hosszabb ideig tartózkodott itt. (A rendezvény ideje alatt az átlagos tartózkodás 8,96 nap volt.) A szerzett tapasztalatok alapján a megkérdezettek 83%-a tervez ismét ellátogatni hozzánk turisztikai céllal, vagyis a világbajnokság meghozta a kedvet az ország ismételt felkereséséhez. A külföldi turisták 72%-a ajánlaná Magyarországot ismerőseinek turisztikai célokból.

Gazdasági hatások

A negatív hatások a felkészülési időszakot jellemzik. Az építkezések kellemetlenségekkel járnak. Megváltozik a forgalmi rend az érintett városrészekben, nő a zajterhelés, fokozódik a szálló por koncentrációja. A közüzemi szolgáltatásokban átmeneti zavarokkal kell számolni (Bene–Móré 2017). Megjelenhet a korrupció (Preuss 2015). A fejlesztések kockázata, hogy más fejlesztésektől vonhatnak el forrásokat, illetve növelhetik a regionális különbségeket. (Ez Magyarországon régóta probléma: a túlzottan centralizált működés növeli a különbségeket Budapest és a vidéki nagyvárosok között.)

A „vizes világbajnokság” gazdasági hatásairól a KPMG Tanácsadó Kft. készített előzetes hatástanulmányt. Eszerint a teljes bruttó beruházási szükséglet 91 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb részét az infrastrukturális és technológiai tételek tették ki.

1. táblázat: A vizes vb-hez közvetlenül kapcsolódó kiadások

	milliárd Ft
Duna Aréna és egyéb kapcsolódó létesítmények	57,1
Egyéb FINA Market I. és II. tételek	0,4
Versenyszervezéshez szükséges edzőhelyszínek	2,9
Egyéb ideiglenes létesítmények és beruházási tartalék	1,9
Versenyszervezés- és edzőhelyszínek fejlesztése	2
Ingatlanvásárlás és -fejlesztés	3,5
Közvetítés, IT-beruházások	21,2
Bútorbeszerzés	0,6
Biztonsági szolgáltatások	1,4
Összesen (bruttó)	91

Forrás: Projektek költségbecslése (KPMG 2017)

A rendezvény ideje alatt idelátogatók számát a megelőző világbajnokságok adataiból, a 2017-es helyszínek adottságait figyelembe véve becsülték.

A KPMG a hazai látogatók számát 101 449 főre becsülte, 10 700 Ft-os átlagos napi költséssel, amelynek nagy része közlekedésre, ételmiszerre, szállásra, üzemanyagra, valamint egyéb javak és szolgáltatások vásárlására jut. Ha levonjuk a nem releváns tételeket (pl. közművek, egészségügy), a napi költség 8 200 Ft lesz. Ha ezt megszorozzuk a hazaiak létszámával, 831,8 millió forintra tehető a hazai látogatók csoportjából származó teljes bevétel összege.

Második csoportként azokat a külföldi látogatókat jelölte meg a tanulmány, akik nem magyarországi lakosok, és a vizes vb nélkül nem jönnének Magyarországra. Létszámukat 50 725 főre becsülték és 2,9 napra az átlagos tartózkodási idejüket. Átlagos napi költségük 28 145 Ft, amelynek legnagyobb része a szállásköltség és az ételmiszer. A teljes költség mértéke 4,19 milliárd forintra tehető ezen adatok alapján.

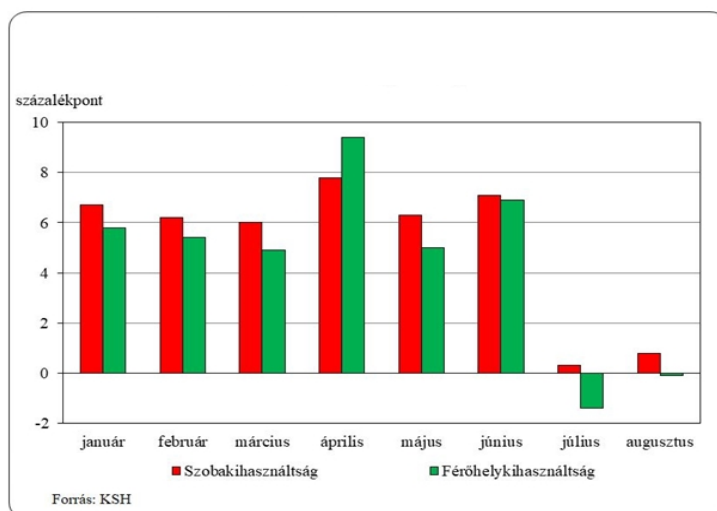
A harmadik csoportot az egyéb résztvevők alkotják (versenyzők, kísérők, stáb, rendezők, média). Összesen 6 000 főt kalkuláltak 10,4 napos átlagos tartózkodási idővel. Átlagos napi költségük 28 291 Ft-ra tehető, ami a várható létszámmal megszorozva egy-milliárd forintos bevételt eredményez ebből a csoportból.

A teljes gazdasági hatáshoz az adatok együttes vizsgálata szükséges. Az összes közvetlen költségből (136,8 milliárd Ft) kivonjuk az összes importtartalmat (17%-os importhányadot feltételezve ez az összeg 113,3 milliárd Ft), ezzel megkapjuk a hazai forrású

közvetlen hatást, amely tehát 113,3 milliárd forintot tesz ki. Ezt az összeget korrigálva a multiplikátorhatással és a hozzáadott értékkel, 76,4 milliárd forintos hozzájárulást kapunk a GDP-hez (KPMG 2017).

A szállodaiparban jelentkező hatások

1. ábra: *A budapesti szállodák és panziók kapacitáskihasználtságának változása 2017. január–augusztusban (2016 azonos hónapjához képest)*

Forrás: KSH

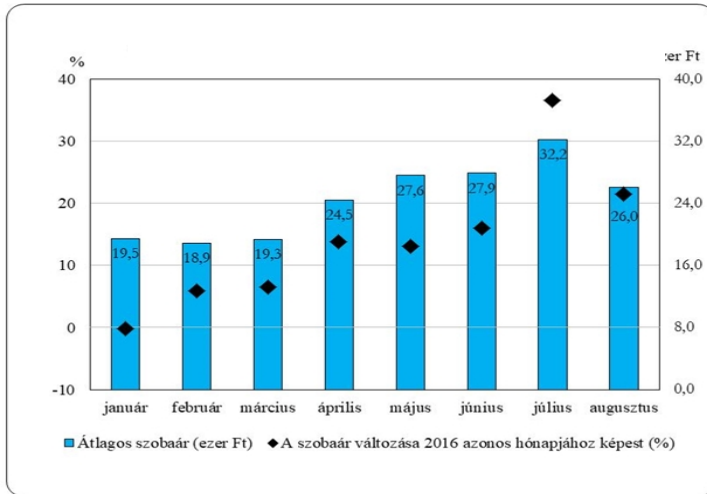
A KSH statisztikái alapján július és augusztus hónapban kevesebb vendég szállt meg szállodákban és panziókban, mint 2016 azonos időszakában. A vizes vébé szervezőbizottságának elnöke több mint 90%-os szobakihasználtságot feltételezett az esemény időszakára, a KSH adatai szerint azonban ez ugyanúgy 78% volt, mint 2016 júliusában, a férőhely-kihhasználtság pedig csökkent.

Ezt nagyban befolyásolhatta a szobaárak alakulása, ugyanis július és augusztus hónapokban 37, illetve 21%-os drágulás volt megfigyelhető. A szállásdíjbevételek 7 milliárd forinttal meghaladta 2016 azonos időszakának árbevételeit.

Összességében elmondható, hogy maga a szállodaipar profitált a sportrendezvényből, de a stagnáló vendégéjszakaszám és kapacitáskihasználtság a turizmusban közvetlen érintett vállalkozásoknál (vendéglátás, szolgáltatások stb.) bevételkiesést okozhatott.

A balatonfüredi szállodák és panziók jobban teljesítettek a fővárosiaknál: átlagban 12%-kal több vendég szállt meg náluk, mint 2016 ugyanazon időszakában.

2. ábra: A szállodai és panziós szobaárak alakulása Budapesten 2017. január–augusztusban

Forrás: KSH

A FINA hatásai egy kiválasztott² szállodára

A központi elhelyezkedésű, könnyen megközelíthető négycsillagos szálloda „superior” besorolású, és jelentős forgalmat bonyolít le. 2016 és 2017 külön teljes évi és június–július–augusztus időszakában a szobakihasználtság, bevétel, átlagos bevétel és REVPAR mérőszámok lettek megvizsgálva.

2. táblázat: A kiválasztott szálloda fő gazdaságossági mutatói, 2016–2017 (teljes év)

Megnevezés	2016	2017	Változás (%)
Kihasználtság	81,31%	84,56%	104,0
Bevétel (millió Ft)	1 487,2	1 688,7	113,5
Átlagos szobaár (Ft)	30 472	33 450	109,8
Egy szobára jutó bevétel (Ft)	24 777	28 285	114,2

Forrás: saját összeállítás a szálloda által közölt adatok alapján

2 A szálloda nevét nem említhetjük, mert a közölt adatok üzleti titkot képeznek.

Egész éves teljesítményük vizsgálatakor egyéb hatásokat, reálértékeket nem vettem figyelembe. Az értékekbe beleszámítottam a nem kiadható szobák számát, illetve a lefoglalt szobák vendégeinek elmaradását (no-show) is. Elsősorban a növekedés mértéke és aránya számít a megadott időszakokra. 2016-ban a szálloda 1,48 milliárd forint bevételt realizált 81,31%-os foglaltság mellett. Az átlagár 30 472 Ft, az egy szobára jutó bevétel értéke pedig 24 777 Ft volt. Ez a 2017-es évre 1,68 milliárd forintra nőtt (13,5% növekedés) 84,56% átlagos foglaltsággal. Az átlagár 9,8%-kal, az egy szobára jutó bevétel pedig 14,2%-kal nőtt az előző évhez képest.

3. táblázat: A kiválasztott szálloda fő gazdaságossági mutatói, 2016–2017 (nyári időszak)

Megnevezés	2016	2017	Változás (%)
Kihasználtság	85,5%	93,3%	109,2
Bevétel (millió Ft)	395,7	507,3	128,2
Átlagos szobaár (Ft)	30 811,4	36 128	117,3
Egy szobára jutó bevétel (Ft)	26 387	33 784	128,0

Forrás: saját összeállítás a szálloda által közölt adatok alapján

A nyári teljesítményt vizsgálva nagyobb arányú eltérések figyelhetők meg. Míg 2016 nyarán 395,7 millió forintot realizált a szálloda, ez 2017-re 507,3 millió forintra nőtt, ami 28,2%-os növekedést jelent. Az átlagár 30 811 Ft-ról 36 128 Ft-ra, az egy szobára jutó bevétel mértéke pedig 26 387 Ft-ról 33 784 Ft-ra nőtt, ami 28%-os növekedés. A nyári időszak sokkal nagyobb hatást gyakorolt az egész éves árbevételre, mint 2016-ban. Június-július-augusztus hónapok összesen az egész éves árbevétel 30%-át tették ki.

Július 15. és 30. között is jelentős változások voltak 2016-hoz képest. A szálloda 2016-ban 96,3 millió forintot tudott realizálni július 11.³ és 30. között 84,3%-os átlagos foglaltság mellett; ez az érték 2017-re 120,5 millió forintra változott 91%-os átlagos foglaltsággal. A legmagasabb átlagár 57 726 Ft volt a hónapban, amelyet július 29-én értek el. A legnagyobb egy szobára jutó bevétel 57 026 Ft volt, amely szintén erre a napra esik. 2017-ben az átlagártól 8 072 Ft-tal, az egy szobára jutó árbevételtől pedig 8 996,7 Ft-tal tértek el átlagosan az értékek ebben az időszakban.

3 Az adatokat július 11-től vettem figyelembe sok résztvevő korábbi érkezése miatt.

4. táblázat: A kiválasztott szálloda napi gazdaságossági adatainak változása, 2016–2017 (%)

Július	Kihasználtság	Bevétel	Átlagos szobaár	Egy szobára jutó bevétel
24.	165,00	145,5	90,4	149,1
25.	141,23	171,1	124,3	175,5
26.	113,79	130,7	117,7	134,0
27.	122,14	172,3	144,7	176,7
28.	127,42	227,7	183,3	233,6
29.	144,25	249,5	177,3	255,8
30.	150,00	271,1	185,5	278,2
31.	142,31	148,8	107,4	152,9
2017. július 24–31.				
<i>Július</i>	<i>OCC (%)</i>	<i>REVENUE (Ft)</i>	<i>ADR (Ft)</i>	<i>REVPAR (Ft)</i>
24.	100,0	5 918 294	36 760	36 760
25.	97,6	6 644 927	42 324	41 298
26.	100,0	6 106 102	37 926	37 926
27.	97,0	6 776 121	43 437	42 120
28.	95,8	8 759 568	56 880	54 467
29.	98,8	9 178 395	57 726	57 026
30.	94,5	7 642 728	50 281	47 538
31.	89,7	4 074 084	28 292	25 377
Összesen	96,7	55 100 219	44 203	42 814

Forrás: saját szerkesztés a szálloda adatai alapján

A július végi időszak hozta a legkiemelkedőbb eredményeket a szállodának. 8 nap alatt 55,1 millió forintot realizáltak, amely az egész júliusi bevétel 31,7%-a volt. Ehhez nagyban hozzájárult az átlagár mértéke, amely ebben az időszakban 44 203 Ft volt. Ez – 96,7%-os átlagos foglaltság mellett – 42 814 Ft egy szobára jutó árbevételt eredményezett. A sportesemény végéhez közeledve július 28-tól voltak a legnagyobb arányú változások 2016-hoz képest. 2017. július 30-án 171,1%-kal több bevételt, 85%-kal magasabb átlagárát, 178,2%-kal magasabb egy szobára jutó bevételt tudtak realizálni, mint 2016 ugyanezen napján.

A 2016-os labdarúgó-Európa-bajnokság

A 2016-os labdarúgó-Európa-bajnokságot – amely a labdarúgó-világbajnokság és az olimpia mellett egyike a világszenzációnak számító sporteseményeknek – Franciaországban rendezték meg.

Az UEFA a kiadott előzetes jelentésében (Euro2016 France 2015) részletezte a rendezvény várható eredményeit, irányszámokat és értékeket jelölve meg. A rendezvény nyolc fő gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi prioritása: legyen dohányzásmentes; legyenek megközelíthetők a stadionok mindenki (köztük a mozgáskorlátozottak) számára; legyen diszkriminációmentes; tartsák tiszteletben a szurkolókat; legyen a tömegközlekedés a mobilitás fókuszsa, hogy minél kisebb legyen a környezetterhelés; a stadionokban optimalizálják a hulladékkezelést; valamint az energia- és vízfelhasználást; továbbá észszerű forrásokból szerezzék be a termékeket és a szolgáltatásokat.

5. táblázat: A 2016-os labdarúgó-Eb bevételi terve

Megnevezés	Várható bevétel (millió €)
Szponzoráció	400
Jegyértékesítés és vendéglátás	500
Közvetítői jogok	1000
Összesen	1900

Forrás: saját szerkesztés az UEFA (2015) adatai alapján

Az eseménysorozaton 24 csapat 51 meccsen mérkőzhetett meg egymással tíz városban. A jelentésben várt nézőszám a stadionokban 2,5 millió, a televízióban követők száma pedig mérkőzésenként átlagosan 150 millió. 250 ezer vendégéjszakára számítottak, ebbe beleértve a játékosokat, a stábot, a partnereket, a beszállítókat és az érintett ország meghívott képviselőit is.

Előzetesen kalkulált gazdasági hatások

A tíz stadionból négy teljesen új építésű (Bordeaux, Lille, Lyon, Nizza), ötöt pedig felújítottak (Lens, Marseille, Párizs, Saint-Étienne, Toulouse). A sport jogi és gazdasági kérdéseivel foglalkozó francia kutatóközpont (Centre de droit et économie du sport

– CDES) tanulmánya szerint 1,7 milliárd eurót investáltak a stadionokba, amelyek 62%-át magánbefektetők, 38%-át pedig a közsféra finanszírozta (CDES–Keneo 2017). Az előkészületi időszakban körülbelül húszezer főnek teremtettek munkalehetőséget az építkezések és a felújítások, amelyek közül ötezer munkahely hosszú távon is fennmarad.

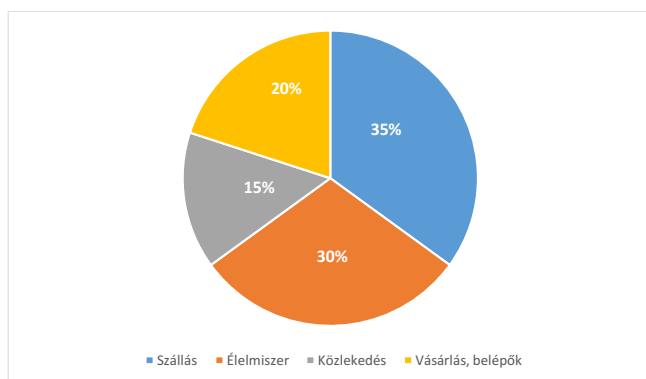
A TNS Sofres felmérése szerint a francia lakosság 67%-a gazdaságilag előnyösnek vélte az Európa-bajnokságot az ország számára. A CDES szerint összesen nagyságrendileg 1,266 milliárd euróra számíthatnak a rendezvényből, amelyből 593 millió euró a nézők stadionban való költségéből, 195 millió a szurkolói zónákból, 478 millió euró pedig a szervezők költségeiből származik. A összes bevétel kiszámításakor figyelmen kívül hagyták a multiplikátor-hatást, a céges vásárlásokat, valamint a visszalépő turistákat (vagyis azokat, akik nem a sporteseményekre érkeznének, és utazásukat visszamondják az Európa-bajnokságra látogató tömeg miatt). Továbbá 26 000 teljes állásnak megfelelő keresletet jeleznek előre, amely 94 000 embernek nyújtana munkalehetőséget, és további 6 500 önkéntesre számítanak a rendezvény idejére. Számításuk szerint 180 millió euró adóbevétel keletkezik csak a jegyértékesítés és a turisták költségéből.

A tényleges eredmények

Franciaország a turistaérkezések számát tekintve a világ vezető nagyhatalma. A 2015-ben mért 84,5 millió turistaérkezés 2016-ra 82,6 millióra csökkent. Egy bizonyos mennyiségi szintet már nem lehet túllépni, ilyenkor ugyanis a sportrendezvényekre jellemző „crowding-out” effektus jelenik meg, miszerint az esemény iránt nem érdeklődő turisták ebben az időszakban inkább nem látogatják meg az országot, elkerülve a tömeget. Vagyis a labdarúgó-Európa-bajnokság nem a megrendezés évében növeli a turisták számát, hanem sokkal inkább közvetett gazdasági hatásokkal bír: növeli a turisztikai motivációt és erősíti az országimázst.

A Keneo és a CDES (2017) kimutatásai alapján Franciaország összesen 1,22 milliárd euró bevételt realizált a 2016-os labdarúgó-Európa-bajnokságból. Ez két fő részből tevődött össze: szervezeti, hivatalos kiadásokból (596 millió euró) és a 613 ezer látogató költségéből (625,8 millió euró).

3. ábra: Az Európa-bajnokságra látogatók költségeinek megoszlása

Forrás: saját szerkesztés a <https://issuu.com/essmastadium/docs/report-eco-impact-euro16-v4> alapján

A CDES és Keneo ügynökség által kiadott tanulmány szerint a látogatók átlagos költsége 154 euró volt naponta, és átlagosan 7,9 napot töltöttek Franciaországban (a tanulmány a francia látogatókkal nem foglalkozik). A látogatók által elköltött összeg nagy része a szállásdíjat foglalja magában. (A szállodai árképzésben kiemelkedő szereppel bírnak a sportesemények, ugyanis ilyenkor a hotelek drágábban tudják értékesíteni a szobáikat.)

A beruházások ígéretes megtérülést mutatnak a kevesebb mint 200 millió eurós befektetésben, amelyből 160 milliót a stadionok felújítására, további 24 milliót pedig a közbiztonság fejlesztésére fordítottak.

A tanulmány foglalkozik az emberi tényezőkkel is. Eszerint 2016-ban 116 750 hónapot dolgoztak a rendezvény ideje alatt, ami 9 762 teljes állásnak felel meg.

Az UEFA működési költségei 360 millió eurót tettek ki. A sportért felelős francia miniszter egy nyilatkozatában elmondta, hogy az EB 75 millió euró adóbevételt hozott, amelyből 70 millió a hozzáadottérték-adó volt. Hozzátette, hogy az UEFA 20 millió eurót stadionbérletre, további 20 millió eurót a városok világörökségeinek megóvására, míg 5 millió eurót a szurkolói zónákra fizetett.

Magyarországi összehasonlítás

Egy esetleges hazai labdarúgó-Eb megrendezésének átgondolásához célszerű egybevetnünk Magyarország és Franciaország helyzetét és lehetőségeit. A két ország összehasonlításához komolyabb elemzés szükséges; közvetlen összemérésük nem valósítható meg, annyira eltérő sajátosságokkal és paraméterekkel rendelkeznek. Egy általános

képet azonban felvázolhatunk a lehetőségekről. Összehasonlításunkba a franciaországi alaphelyszínek közül Lille, Nizza, Marseille és Párizs került be, Magyarországról pedig Budapest, Debrecen, Székesfehérvár és Miskolc. A választás az infrastrukturális fejlettség, a lakosság és a terület együttes figyelembevételével történt.

A területi összehasonlítás alapján nincs sok eltérés a városok között, a népességszám azonban érződik Magyarország erős centralizációja.

6. táblázat: A két ország négy-négy városának népessége és területe

Megnevezés	Franciaország				Magyarország			
	Párizs	Marseille	Lille	Nizza	Budapest	Debrecen	Miskolc	Székesfehérvár
Városok								
Népesség (ezer fő)	2206,4	855,3	232,7	342,5	1752,7	201,9	157,1	97,6
Méret (km ²)	105,4	240,62	34,83	71,92	525,1	461,6	236,6	170,8

Forrás: saját szerkesztés

Az összehasonlítás alapját képezi a városok stadionállománya. Az ESSMA jelentése szerint a franciaországi Eb előtti időszakban csak két stadion rendelkezett 50 000 fős befogadóképességgel. Ez összefügg a mérkőzést látogató szurkolók számával is, a franciaországi Ligue 1 a többi élvonalbeli bajnoksághoz képest (Bundesliga, Premier League, La liga) alulmarad nézettségben. Átlagosan 29 155 a férőhelyek száma; ez a szám Németországban 45 000, Olaszországban 40 000, Angliában 35 000, Spanyolországban 30 000.

A mai világban a stadionokat multifunkcionális céllal építik, szerteágazó szolgáltatáskínálattal, nem kifejezetten hétvégi sportrendezvényekre. Franciaországban ebben az időben még nem voltak ilyen szerepre felkészítve a létesítmények, ezért fejlesztésre szorultak. A vizsgált stadionok új férőhelykapacitását a 7. táblázat mutatja.

7. táblázat: A 2016-os labdarúgó-Eb néhány helyszínének stadionjai

Város	Férőhely (fő)	Építés	Felújítás
Lille	50 100	x	
Nizza	35 000	x	
Marseille	67 000		x
Párizs	45 000		x

Forrás: saját szerkesztés

A magyarországi stadionok férőhely-kapacitása messze elmarad az előírásoktól. A kiválasztott városok stadionjainak férőhelyadatait a 8. táblázat tartalmazza.

8. táblázat: Néhány magyar város stadionjainak férőhely-kapacitása

Város	Stadion	Férőhely (fő)
Budapest	Groupama Aréna	23 700
Debrecen	Nagyerdei Stadion	20 340
Miskolc	Új DVTK-stadion	15 000
Győr	ETO Park	15 600
Székesfehérvár	Sóstói Stadion	14 144
Budapest	Szusza Ferenc Stadion	12 670

Forrás: magyarfutball.hu

A stadionok adatai alapján elmondható, hogy Magyarországnak nagy beruházásokra lenne szüksége ahhoz, hogy egy ilyen volumenű rendezvényt meg tudjon szervezni. (A kiválasztott városok között nem szereplő ETO Park hordoz még lehetőséget magában.)

Magyarország számára tehát rejlenek lehetőségek sportvilágeseemények megrendezésében, ehhez azonban nagy összegű beruházásokra van szükség. A turisztikai adataink alapján a 613 000 látogató (vagyis azt feltételezve, hogy éppen annyian látogatnának hazánkba egy itteni labdarúgó-Európa-bajnokságra, mint 2016-ban Franciaországba) Magyarország éves turistaforgalmának mindössze 4%-át jelentené. Ha az ország labdarúgó-Eb-t rendezne, ezt mindenképpen egy szomszédos országgal közösen kellene megtennie. A 2008-as Eb-nek Ausztria és Svájc közösen adott otthont; egy ilyen megoldás esetleg Magyarország számára is opciót jelenthet.

Összefoglalás

Az adatok is alátámasztják, hogy a turizmus egy évek óta jelentős ütemben növekvő ágazat, amelyre érdemes építeni. Magyarország évről évre ígéretes eredményeket tud felmutatni a beutazó turisták számában; szállodai és vendéglátási színvonala európai szintű, egyetlen hátráltató tényező a digitalizáció hiánya az iparágban.

A sportesemények komplex hatásait nem szabad alábecsülni. Egy világszenzációnak számító sportesemény sikeres megrendezése nemcsak a nemzeti büszkeséget növeli, hanem a társadalomra is komoly hatást gyakorolhat. Kutatások alátámasztják, hogy az

ilyen sportesemények ösztönzően hatnak az egyének sportolási szokásaira, motivációs erővel bírnak a jövő nemzedéke számára, továbbá az érintett sportágakat is népszerűsítik. A nemzetközi sporteseményeken kiemelkedő szerepük van a csúcsteljesítményt nyújtó sportolóknak is. Ilyenkor ők kerülnek a figyelem középpontjába, példaképként jelennek meg, külföldi klubok, csapatok keresik fel őket. A vizes világbajnokság hasonló hatást gyakorolt az országra. A világ egyik legnagyobb sporteseménye hatásaiban nagyban hozzájárult az ország imázsának javulásához, későbbi lehetőségek megteremtéséhez. Magyarországon mindig is kiemelkedő népszerűséggel bírtak a vizes sportok, számos vízilabda- és úszósikert tudhat magáénak az ország.

A fő kérdés az, hogy egy világverseny megszervezése esetén a Budapesten kívüli nagyvárosok mekkora szerepet kaphatnának a meglévő infrastruktúrájuk birtokában. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ilyen rendezvények összességében több ráfordítással járnak, mint azonnal jelentkező gazdasági haszonnal.

Hivatkozások

- Albers, A. (2004). Sport als Imageträger im Tourismus: Auswirkungen und Chancen von Sportevents für Destinationen – untersucht am Beispiel der „deutschland tour“. Taschenbuch. Paderborn Universität, Paderborn.
- András K. (2004). A hivatalos labdarúgás piacai. Budapest, a BKÁE Vállalatgazdaságtan Tanszékének Műhelytanulmányai, 53. sz.
- András K. (2011). A hivatásos labdarúgás működési modellje. Sportágak versenye. Magyar Sporttudományi Füzetek, III. 18–42.
- András K. – Kozma M. (2014). A nagy nemzetközi sportesemények gazdasági hatásai. In Lukovics M. – Zuti B. (szerk.): *A területi fejlődés dilemmái*. Szeged: SZTE Gazdaságtudományi Kar, 105–120.
- András K. – Máté T. (2016a). Hazai rendezésű megasport események gazdasági hatása. *Start*, 1(1), 13–24.
- András K. – Máté T. (2016b). Nemzetközi sportrendezvény mint városfejlesztési ösztönző: Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 hatásai, és Győr lehetőségei. <http://www.irisro.org/tarstud2016aprilis/19AndrasKrisztina-MateTunde.pdf>.
- Bene Á. – Móró M. (2017). Egy világméretű sportesemény, a 2017 Vizes Világbajnokság néhány társadalmi aspektusa a jövő managereinek szemszögéből a felkészülési időszakban. *International Journal of Mathematical, Engineering and Management Sciences*, 2(4).

- CDES – Keneo (2017). Étude sur l'impact économique de l'Euro2016. Paris, CDES-Keneo. http://www.cdes.fr/sites/default/files/files/Actualites/2017/Etude%20finale%20%20VF_web1.pdf.
- Euro2016 France (2015). Social Responsibility and Sustainability. One-year-to-go report. Nyon, UEFA. https://de.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/General/02/26/41/78/2264178_DOWNLOAD.pdf.
- KPM (2017). <https://kimittud.atlatszo.hu/request/9588/response/14375/attach/4/KPMG%20FINA%202017%20Budapest%20EI%20zetes%20gazdas%20gi%20hat%20selemz%20s%202017%20j%20niu....pdf> (letöltés: 2018. 05. 10.).
- Preuss, H. (2004). *Az olimpiai játékok gazdasági háttere – Az 1972–2008. évi olimpiai játékok összehasonlítása*. Budapest: Sanoma Budapest Kiadói Zrt.
- Preuss, H. (2015). *Olimpia és gazdaság*. Budapest: Centrál Média csoport.
- <https://www.sportcal.com/News/FeaturedNews/108429> (letöltés időpontja: 2018. 05. 13.).
- https://www.ksh.hu/stadat_eves_4_5 (letöltés időpontja: 2018. 05. 02.).
- <https://www.insee.fr/en/statistiques/2839330?sommaire=2839395&q=european+championship> (letöltés időpontja: 2018. 05. 13.).
- <https://www.thelocal.fr/20170110/euro-2016-gave-france-billion-euro-boost-to-economy> (Letöltés időpontja: 2018. 05. 10.).
- http://hvg.hu/gazdasag/20171026_Vizes_vebe_es_hasito_turizmus_a_kormany_nak_hisz_vagy_a_szamoknak (letöltés időpontja: 2018. 05. 09.).
- <https://kimittud.atlatszo.hu/request/9588/response/14375/attach/4/KPMG%20FINA%202017%20Budapest%20EI%20zetes%20gazdas%20gi%20hat%20selemz%20s%202017%20j%20niu....pdf> (letöltés időpontja: 2018. 05. 10.).
- <https://www.magyarfutball.hu/hu/stadionok/nb1-nb2> (letöltés időpontja: 2018. 05. 12.).